Laura Terho, lakimies
TUTO/HYT

Lausunto asiasta U 108/2022 vp (Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta annetun direktiivin 2011/36/EU muuttamisesta)

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan näkökulmasta todetaan kunnioittavasti seuraavaa:

Direktiiviehdotusta voidaan pitää kannatettavana ihmiskaupan uhrien auttamisen kannalta. Direktiiviehdotus ei vaikuttaisi sisältävän sellaista sääntelyä, joka edellyttäisi lainsäädäntömuutoksia sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla.

Direktiiviehdotuksen 19 a artiklassa säädettäisiin tilastoinnista. Kaikki ihmiskaupan uhrit eivät Suomessa ole ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän asiakkaita, vaan ihmiskaupan uhreja autetaan myös sosiaali- ja terveydenhuollossa, jossa lähtökohtana on asiakkaan palvelutarpeisiin vastaaminen eikä niinkään sen määritteleminen, minkä rikoksen uhriksi asiakas on mahdollisesti joutunut. Käytännön tasolla esimerkiksi sosiaalihuollossa olisi erittäin vaikeaa tai jopa mahdotonta tilastoida, onko asiakas nimenomaan ihmiskaupan vai jonkin muunlaisen hyväksikäytön uhri. Voidaan kuitenkin katsoa, että ehdotetulla 19 a artiklalla ei luotaisi uutta tilastointivelvoitetta sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja että tiedot, joita uhreista jo nykyisin toimitetaan (eli ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän asiakastilastot ja rikosoikeusjärjestelmästä saatavat tilastotiedot), täyttävät ehdotetun 19 a artiklan vaatimukset.